

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED, Szerkesztőség: Somogyi ucca 22., I. em. Telefon: 23-33. - Kiadóhivatal kölcsönkönyvtár és jegyiroda: Aradi ucca 8. Telefon: 13-06. - Nyomda: Löv utca 19. Telefon: 13-06. Távirati és levelezési: Délmagyarország Szeged

Szombat, 1934 január 13.

Ara 12 fillér

X. évfolyam. 9. sz.

ELŐFIZETÉS: Havonta helyben 3.20 Vidéken és Budapesten 3.60, külföldön 6.40 pengő. - Egyes szám ára hétköznap 12, vasár- és ünnepnap 20 fill. Hirdetések felvétele tartja szerint. Megjelentik hétfő kivételével naponta reggel

Képzőművészeti Társulat

Meg vagyunk róla győződve, hogy mindenki tudja, tehát képzőművészeti társulati tagok, sőt vezetők is, hogy a képzőművészeti társulatoknak nem az a hivatásuk, hogy a házasságkötések számát, hanem az, hogy az élet-, fejlődő-viruló- és alkotóképes képzőművészeti egysztrenciák számát szaporítsák. Lehet, hogy egyesületi alapszabályokban másképp van lefektetve ezeknek a társulásoknak a célja. Talán szebben megstilizálva. És szabatosabban is. Képzőművészetekhez értő ur-ember például pont után nem mindig használ nagybetűt, de azt a szót, hogy vezető, hat futurista festményért se írná le kisbetűvel. Ilyen egészen lényegtelen kis különbségektől eltekintve mégis csak ugyanazt kell mondani a társulati alapszabálynak, mint az újságcikknek. Hiába, a képzőművészeti társulatok örök átka, hogy foglalkozniok kell — képzőművészettel.

Rosszul állván tehát képzőművészeti-
leg a helyzet, természetes, ha nem fogjuk számonkérni a Szegedi Képzőművészeti Társulattól, hogy mért ovakodott részt kérni és részt venni abban a gyászban, amely Nyilassy Sándor koporsója mellett színes és széles arányokban nyilatkozott meg. Végül is van valami igazsága a Képzőművészeti Társulatnak. Attól a perctől kezdve, amelyben kiszenvedett, Nyilassy Sándor megszűnt festőművész lenni. Egészen bizonyos, hogy „Hamlet” szószátyár sirásója, ha megkérdezték volna, ki ia-fia alussza örök álmát a tölgyfa-koporsó bordái között, azt felelte volna, hogy nem ember az kérem, mert a néember is ember, hanem férfi, festőművésznek se festőművész, mert csak addig volt az a hékomadta, amíg a temető árkat testének a súlyával saját paripái helyett Szent Mihály paripái nem lépték át. A Képzőművészeti Társulat képzőművészekkel és képzőművészettel foglalkozik. De olyan képzőművészekkel, akik még tudnak alkotni, adni. Az viszont érthető, hogy Nyilassy élete és munkássága, mely az egész magyar képzőművészetnek is szerves része, a szegedi képzőművészet történetének pedig legdicsebb fejezete, nem érdekli a Szegedi Képzőművészeti Társulatot. Ami a múlté, az történelem. Ami történelem, az nem művészet. Ami nem művészet, azzal foglalkozzék más. Például a Dugonics - Társaság! Amely mély gyászának spontán megnyilatkozásából nem csinált titkot. Vagy Herczeg Ferenc, aki szintén irodalmi berkekből settenkedett a nagy szegedi festő koporsója mellé. Vagy Petrovics Elek, akinek a képzőművészetekhez való némi jussát a Szegedi Képzőművészeti Társulat sem vitathatja, akivel szemben azonban joggal panasználak fel társulatbeliek, hogy neki a történelmi részhez is van köze.

Ismételjük: a történetek, illetőleg a mulasztottak ellenére sem azt akarjuk firtatni, hogy mért van az, hogy az egész város gyászában ép a Képzőművészeti Társulat nem osztozott? Álláspont az is, amely megengedi, hogy a kultúrával való mélyebb közösségről tegyen tanúságot a tápéi kisbíró, mint az a szegedi társulat, amelyet nagy urak vezetnek s amelyet valamikor, jobb időkben kulturcéllok hívtak életre. Azonban az élet nevében nem szabadna tovább tőrni, hogy zavartalanul folytatni lehessen a város kul-

turális evacuálását. Képzőművészeti jelentőséget Szegednek Nyilassy Sándor adott. Mit adott a Képzőművészeti Társulat? Tárlatot, ha jól emlékszünk, tizenöt év alatt egyet rendezett. Arról se tehetett. A gondolat, a megszervezés, az anyag a Szegedi Hété volt. Nem mutatott volna egészen jól, ha azt hirdették volna, hogy lesz tárlat is, szegedi festők és szobrászok munkáit fogják kiállítani s a rendezés munkáját a Filharmonikus Egyesület vállalta volna. Az azonban, ha a Képzőművészeti Társulaton mult volna, megtörtént volna, hogy a Szegedi Hét bemutatott volna szegedi tárlatot — Nyilassy nélkül.

Régóta figyelmeztetünk, hogy vessenek véget a város kulturális leépítésének. A legnagyobb biztosíték persze az lenne, ha végre elkezdenének egységes kulturpolitikát inauguralni. De persze, a városházáról. Erre azonban, sajnos, nagyon kevés remény van. Ta-

lán valami közgyűlési vagy társadalmi ad hoc alakulásnak kellene segítségre sietni. Rossz vezetés felbomlasztotta az ország második városában a Filharmonikus Egyesületet s a filharmonikus zene foszlányainak az emléke is rég elhalványult volna, ha az első szegedi katona nem lenne izig-vérig szegedi és művészrajongó. Kontárkezek hozzánemértése elszűrkitette a moziéletet. Valami keveset — hol van ez még az elégtől és a muszájtól? — javult a helyzet a tavalyi állapot szégyenteljes lesúlyedtségével szemben. Föl lehet-e rázni az irányadó köröket Nyilassy Sándor ravatalánál? Az a Képzőművészeti Társulat, amely nemcsak a képzőművészetből, hanem a képzőművészet gyászától is ilyen következetesen távol tud maradni, elvesztette létjogosultságát. De az élete gyökerében megtámasztott város föl akar emelkedni. Senki se tartsa birtokban a munka és alkotás pozíciót.

Titkos együttműködés az osztrák nácik és a szélsőjobboldali Heimwehr között?

A horogkeresztesek titkos gyűlésén letartóztatták gróf Albertit és a Heimwehr három másik vezérét

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Bécsből jelentik: Freuenfeldnek, a nemzeti szocialisták volt bécsi vezetőjének lakásán a péntekre virradó éjszaka titkos összejövetelt robbantottak szét, amelyen általános meglepetésre,

részvett a Heimwehr alsóausztriai vezére, gróf Alberti is.

A titkos összejövetel résztvevőit, gróf Albertivel együtt államellenes összeesküvéssel gyanúsítják, kihallgatásuk pénteken egész nap folyt a rendőrségen. A délután folyamán

még három Heimwehr-vezért vittek be a rendőrségre.

Minden jel arra mutat, hogy titkos együttműködés készült a nemzeti szocialisták és a Heimwehr szélsőjobboldali szárnya között. Gróf Alberti tartományi vezért tiszttségétől felfüggesztették.

A rendőrség előbb titkolni igyekezett, hogy az államellenes mozgalomban Heimwehr-vezérek

is résztvesznek, a hír azonban kipattant és az osztrák fővárosban

nagy nyugtalanságot keltett,

mert a közvélemény ebben a tényben annak a lappangó gyanunak megerősítését látta, hogy a Heimwehr is megfertőződött a nemzeti szocialista eszmétől.

A keresztény szocialista párt péntek esti ülésén szinte megrökönyödve vettek tudomást gróf Alberti szerepléséről és még az sem hozott megnyugvást, hogy Dollfuss kancellár kijelentette, közte és a Heimwehr között politikai célok és eszközök tekintetében teljes az egyetértés.

A Dollfuss-kormány pénteken minisztertanácsot tartott, amely elhatározta, hogy

kormánybiztost állít a köztisztviselői kar személyi ügyei intézésének élére

és a kormánybiztos munkakörének egyik fontos része lesz az is, hogy ellenőrizze a köztisztviselők politikai tevékenységét.

Stavisky-oszrom a francia kamarában

Éles összecsapások a jobb- és a baloldal között — Parlamenti vizsgálóbizottságot követelnek — Herriot tiltakozott a radikális párt megvádolása ellen

Kétszer is bizalmat szavaztak a Chautemps-kormánynak

Páris, január 12. A francia kamara környékén pénteken reggel teljes nyugalom honolt. A kamara délelőtti ülésének napirendjén a Stavisky-ügyről szóló interpellációk vitája szerepelt. Elsőnek Locoult radikális szocialista képviselő mondotta el interpellációját. Felhívta a kormány figyelmét arra, hogy Franciaország területén közismert külföldi szélhámosok tartózkodnak, akik visszaélnék a közönség bizalmával. Kérdezte, vajjon a rendőrségnek érdekében állott-e az, hogy Stavisky eltűnjék.

Rariette kommunista képviselő szerint Stavisky szoros kapcsolatban állott a rendőrség vezetőivel és megvásárolta a francia sajtó egy részét is.

Chautemps miniszterelnök: Az újságírók nagy többsége teljes függetlenséggel és nagy lelkiismeretességgel teljesíti kötelességét.

Ybarnegaray képviselő ezeket mondta:

Stavisky meghalt és azt akarták velünk elhitetni, hogy öngyilkosságot követett el. A magam részéről

azt hiszem, hogy Staviskyt meggyilkolták.

Chautemps miniszterelnök a helyéről felállva tiltakozott e kijelentés ellen.

Ybarnegaray: A felelősség nem az alantas tisztviselőket terheli, hanem a főnököket.